

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจและความสามารถในการอธิบายวัจนกรรมการสัญญาของเด็กไทย ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการอธิบายวัจนกรรมการสัญญาของเด็กไทยวัย 6ขวบ 8ขวบ และ 11ขวบ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขของการสัญญากับความสามารถในการเข้าใจวัจนกรรมการสัญญา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพที่ใช้ในการสัญญากับความสามารถในการเข้าใจวัจนกรรมการสัญญา

ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมพัทธ์ที่มีการตั้งเรื่องสั้นความยาว 4 ช่องจบ 8 เรื่อง เป็นสื่อ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นตัวแทนเด็กไทยช่วงอายุประมาณ 6 ขวบ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นตัวแทนเด็กไทยช่วงอายุประมาณ 8 ขวบ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นตัวแทนเด็กไทยช่วงอายุประมาณ 11 ขวบ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากให้ได้จำนวนเด็กชั้นปีละ 15 คน และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 45 คน

เมื่อเล่าเรื่องจบ ผู้วิจัยให้เด็กเลือกรูปภาพจากการ์ตูนในช่องที่ 4 ตอนจบของเรื่อง ซึ่งมี 2 รูป คือ รูปผู้ฟังแสดงความไม่พอใจ และรูปผู้ฟังแสดงความพอใจ(รายละเอียดกล่าวไว้ในบทที่ 1 หัวข้อที่ 1.5.2 (ค.)) เพื่อทดสอบความเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาของเด็ก และถามเด็กว่าทำไมเด็กจึงเลือกภาพนั้น เหตุผลที่เด็กตอบ คือ ส่วนที่เรียกว่าความรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์เกี่ยวกับวัจนกรรมการสัญญา ผู้วิจัยนำคำตอบนี้ มาสร้างเกณฑ์แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การกระทำที่สำเร็จแล้ว ความปรารถนาของผู้ฟัง ความจริงใจของผู้พูด เหตุผลอื่น และไม่อธิบาย (รายละเอียดในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2 และหัวข้อ 3.3.1(ค.) และ 3.3.2(ค.))

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์เงื่อนไขความปรารถนาผู้ฟัง มีการตั้งเกี่ยวกับเงื่อนไขนี้ 4 เรื่อง มีปัจจัย 3 ปัจจัยคือ อายุ(6ขวบ 8ขวบ 11ขวบ) เงื่อนไขความปรารถนาของผู้ฟัง(PC+ และ PC-) และรูปภาพในการสัญญา(รูปภาพที่มีคำว่า "สัญญา" และรูปภาพแสดงอนาคตกาล) และการวิเคราะห์เงื่อนไขความจริงใจของผู้พูด มีการตั้ง 4 เรื่อง และมี

3 ปัจจัยคือ อายุ(6ขวบ 8ขวบ 11ขวบ) เจื่อนไขความจรงใจของผูพุด(SC+ และ SC-) และรูปภาษา ในการสัญญา(รูปภาษาที่มีคำว่ “สัญญา” และรูปภาษาแสดงอนาคตกาล)

4.1.1 เจื่อนไขความปรารธนาของผูพ้ง

เด็กไทยมีพัฒนาการความเข้าใจวจนกรรการสัญญาตามชวงอายุเกี่ยวกับเจื่อนไขความปรารธนาของผูพ้งแบ่งได้สองกลุม กล่าวคือ เด็กชวงอายุ 6 ขวบ กับเด็กชวงอายุ 8 ขวบ และ11ขวบ ทั้งนี้เพราะในชวงอายุ 8ขวบ และ11 ขวบมีความเข้าใจวจนกรรการสัญญาในเจื่อนไขนี้ใกล้เคียงกัน เด็กไทยทุกชวงอายุมีความเข้าใจวจนกรรการสัญญาเกี่ยวกับเหตุการณ์ PC+ และ PC- ได้ดีไมแตกตางกัน และเด็กไทยทุกชวงอายุ มีความเข้าใจวจนกรรการสัญญาจากรูปภาษาที่มีคำว่ “สัญญา” และรูปภาษาแสดงอนาคตกาลใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาการแสดงความรูเชิงอภิวจนปฏิบัติศาสตร์เกี่ยวกับวจนกรรการสัญญาในเจื่อนไขนี้ของเด็กไทยแตละชวงอายุ พบว่ ชวงอายุ 6 ขวบ เด็กตอบประเภทไมอธิบายมากที่สุด รองลงมาคือประเภท การกระทำที่สำเร็จแล้ว ชวงอายุ 8 ขวบประเภทที่เด็กตอบมากที่สุด คือ การกระทำที่สำเร็จแล้ว รองลงมา คือ ความปรารธนาของผูพ้ง และชวงอายุ 11 ขวบ การกระทำที่สำเร็จแล้ว เป็นประเภทที่เด็กในชวงอายุนี้ตอบมากที่สุด ประเภทที่เด็กตอบรองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ ความจรงใจของผูพุด

4.1.2 เจื่อนไขความจรงใจของผูพุด

เด็กไทยมีความเข้าใจวจนกรรการสัญญาเกี่ยวกับเจื่อนไขความจรงใจของผูพุดตามชวงอายุไมแตกตางกัน กล่าวคือ เด็กทั้งสามชวงอายุเข้าใจเจื่อนไขนี้ได้ใกล้เคียงกัน เด็กไทยทุกชวงอายุเข้าใจการสัญญาในเหตุการณ์ SC+ และ SC- และมีความเข้าใจการสัญญาเกี่ยวกับรูปภาษาทั้งสองไมแตกตางกันมากนัก

สำหรับความรูเชิงอภิวจนปฏิบัติศาสตร์เกี่ยวกับวจนกรรการสัญญาในเจื่อนไขนี้ เด็กอายุ 6 ขวบ มีจำนวนครั้งของการตอบในประเภท การกระทำที่สำเร็จแล้ว มากที่สุด รองลงมา คือ ไมอธิบาย เด็กอายุ 8 ขวบ ตอบในประเภท การกระทำที่สำเร็จแล้ว มากที่สุด รองลงมา คือ ความปรารธนาของผูพ้ง และเด็กอายุ 11 ขวบ ตอบประเภท การกระทำที่สำเร็จแล้ว มากที่สุด รองลงมาคือ ความจรงใจของผูพุด

กล่าวโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับวัจนกรรมการสัญญาของเด็กไทยให้ความสำคัญต่อการกระทำตามคำสัญญามากที่สุด ในขณะที่ช่วงอายุ 8 ขวบ นอกจากการกระทำแล้ว เด็กในช่วงอายุนี้ เริ่มให้ความสำคัญต่อความปรารถนาของผู้ฟังด้วย ซึ่งเป็นวัยที่ความรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เด็กอายุ 6 ขวบให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำเท่านั้น ผลที่พบนี้สอดคล้องกับที่แบร์นิโก (1991) กล่าวว่า ความรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์เกี่ยวกับวัจนกรรมการขอร้องของเด็กฝรั่งเศสมีจุดเปลี่ยนแปลงที่อายุ 7 ขวบ และเด็กอายุ 11 ขวบให้ความสำคัญกับเงื่อนไขความจริงใจของผู้พูด ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสัญญา หรือกล่าวได้ว่า เด็กช่วงอายุนี้สามารถพูดถึงลักษณะเด่นของการสัญญาได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

โดยสรุป การศึกษาค้างนี้ให้คำตอบต่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. ความสามารถในการอธิบายวัจนกรรมการสัญญาของเด็กไทยพัฒนาตามอายุ ผลที่พบนี้เป็นไปในทำนองเดียวกับงานวิจัยเกี่ยวกับทางด้านนี้ที่ได้ทำมาก่อน คือ ความเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาของเด็กอังกฤษ (Astington, 1988b) วัจนกรรมการขอร้องของเด็กฝรั่งเศส (Bernicot, 1991) วัจนกรรมการสัญญาของเด็กฝรั่งเศส (Bernicot & Laval, 1996) ผลการวิจัยนี้ยังเป็นการยืนยันคำกล่าวของแบร์นิโก (1991) ที่ว่าความรู้เชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์จะสะสมไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น
2. เด็กไทยเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาจากเงื่อนไขความปรารถนาของผู้ฟัง และเงื่อนไขความจริงใจของผู้พูดได้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ในการเรียนรู้วัจนกรรมการสัญญา เด็กเข้าใจดีว่าเงื่อนไขทั้งสองนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของวัจนกรรมการสัญญา
3. รูปภาพในการกล่าวด้วยวัจนกรรมสัญญาไม่มีผลต่อการเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาของเด็กไทย กล่าวคือ เด็กสามารถเข้าใจรูปภาพที่ผู้พูดแสดงเจตนาเป็นการสัญญาได้ดี ไม่ว่าจะมีความ "สัญญา" หรือไม่ก็ตาม ซึ่งผลการวิจัยที่พบนี้เป็นไปในทางเดียวกันกับที่แบร์นิโกและลาวัล (1996) พบว่ารูปภาพเป็นเพียงบทบาทรองในการเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาของเด็กฝรั่งเศส

4.2 อภิปรายผล

เพื่อให้เห็นภาพชัด ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นประเด็นๆ ต่อไปนี้

1. ในงานวิจัยนี้ ได้สมมติเหตุการณ์การสัญญาที่ไม่เป็นไปตามกฎ (PC- และ SC-) ขึ้นมาเพื่อเป็นการทดสอบว่าเด็กไทยมีความเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาได้ดีเพียงไร โดยแบ่งช่วงอายุออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อดูพัฒนาการความเข้าใจวัจนกรรมการสัญญาในเหตุการณ์การสัญญาที่ถูกต้อง (PC+ และ SC+) และเหตุการณ์การสัญญาที่ไม่ถูกต้อง (PC- และ SC-) ของเด็กแต่ละช่วงอายุ พบว่าในเงื่อนไขความปรารถนาของผู้ฟังมีความแตกต่างอย่างชัดเจนเพียงสองกลุ่มเท่านั้น คือ กลุ่มอายุ

6 ขวบและกลุ่มอายุ 8 ขวบและ 11 ขวบ ส่วนในเงื่อนไขความจริงใจของผู้พูดพบว่า เด็กทุกช่วงอายุ มีความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขไม่แตกต่างกันเลย โดยเฉพาะช่วงอายุ 8 ขวบและ 11 ขวบมีความเข้าใจวัจนกรรมกรรมการสัญญาเท่ากัน แสดงให้เห็นว่า เด็กไทยเข้าใจเงื่อนไขความจริงใจของผู้พูดได้ดีกว่าเงื่อนไขความปรารถนาของผู้ฟัง

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์พบว่า ในเหตุการณ์ PC และเหตุการณ์ SC เด็กอายุ 8 ขวบและ 11 ขวบมีความรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์เท่ากัน แสดงให้เห็นว่า เด็กไทยอายุ 8 ขวบขึ้นไปมีความรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับที่ไอแกรดีและโดโบรวอลสกี (1989) กล่าวว่า เด็กอายุ 7 ขวบขึ้นไปสามารถเรียนรู้โครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ซับซ้อนได้สมบูรณ์ (ดูหน้า 29)

3. ผลการวิเคราะห์พบว่า เด็กไทยเข้าใจรูปภาพแสดงอนาคตกาลว่าเป็นการสัญญาในอีกรูปภาพหนึ่ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รูปภาพในการสัญญาไม่มีข้อจำกัดตายตัว ถึงแม้จะไม่มีกริยาแสดงวัจนกรรมอย่างชัดเจนก็มีความหมายเป็นการรับรองพันธะของผู้พูดได้ หากผู้ใช้ภาษากล่าววัจนกรรมนี้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม และเราไม่สามารถสรุปได้ว่า รูปภาพในการสัญญารูปภาพใดที่ใช้ในการสื่อความหมายว่าเป็นการสัญญาได้ดีที่สุด*

4. ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่พบจากงานวิจัยนี้ คือ จากการกำหนดเงื่อนไขของเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยหนึ่งในงานวิจัยนี้ คือ PC และ SC แต่พบว่า เงื่อนไขสำคัญที่สุดที่เด็กไทยในทุกช่วงอายุใช้เป็นเกณฑ์ในการให้เหตุผล คือ เงื่อนไขพันธะ ซึ่งเน้นไปยังการกระทำที่สำเร็จแล้วของผู้พูด นั่นคือการสัญญาเป็นพันธะที่ผู้พูดต้องทำตามที่สัญญาไว้กับผู้ฟังให้สำเร็จ ซึ่งผลงานวิจัยที่พบนี้เป็นไปในทำนองเดียวกับงานวิจัยของแอลดิงตัน (1988b) พบว่า เด็กอังกฤษให้เหตุผลเกี่ยวกับวัจนกรรมการสัญญาโดยเน้นไปยังการกระทำที่สำเร็จแล้วของผู้พูดเช่นเดียวกัน โดยเซอร์ล (1969) กล่าวว่า เงื่อนไขข้อนี้เป็นลักษณะที่จำเป็นของการสัญญาหรือเป็นกฎบังคับสำคัญของวัจนกรรมการสัญญาที่ทำให้การสัญญาเป็นไปตามเงื่อนไขที่เซอร์ลกำหนด และเป็นเงื่อนไขที่กำหนดความแตกต่างให้วัจนกรรมการสัญญาแตกต่างจากวัจนกรรมอื่นๆในประเภทเดียวกัน

* แบร์นิโก (Bernicot, 1991) พบว่า รูปภาพการขอร้องที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในทรรศนะของเด็ก คือ รูปภาพที่ไม่ชัดเจน ซึ่งเป็นการขอร้องที่สุภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า องค์ประกอบของการสัญญา มีดังนี้

1. การกล่าวข้อความที่ยืนยันถึงเหตุการณ์ในอนาคต
2. ผู้ฟังต้องการให้ผู้พูดกระทำตามเหตุการณ์ที่ได้สัญญาไว้ และผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังต้องการให้เกิดขึ้น โดยเหตุการณ์ที่สัญญาไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติในชีวิตประจำวันของผู้กล่าวด้วยสัญญาและผู้ฟัง
3. ผู้พูดมีความจริงใจที่จะทำตามคำสัญญา
4. ผู้พูดถือเป็นพันธะที่จะทำให้สำเร็จ

4.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาทางอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์และงานวิจัยทางวัจจนปฏิบัติศาสตร์มีน้อยมาก ดังนั้นการศึกษาเรื่องนี้ควรจะได้รับส่งเสริมในประเทศไทยให้มากขึ้น โดยอาจศึกษาในประเด็นเหล่านี้เพิ่มเติม

4.3.1 การศึกษาความรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ของวัจจนกรรมต่างๆในภาษาไทย เช่น วัจจนกรรมการขอร้อง วัจจนกรรมการยืนยัน วัจจนกรรมการขอโทษ เป็นต้น

4.3.2 การศึกษาว่าเด็กกล่าววัจจนกรรมการสัญญาโดยใช้รูปภาษาอย่างไร นั่นคือ ศึกษาวัจจนกรรมอ้อมของการสัญญา

4.3.3 การศึกษาความรู้เชิงอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ของวัจจนกรรม โดยพิจารณาปัจจัยเรื่องเพศว่า เพศหญิงและเพศชาย เพศใดแสดงความรู้ทางอภิวัจจนปฏิบัติศาสตร์ของวัจจนกรรมได้ดีกว่า

4.3.4 การศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับวัจจนกรรมการสัญญาของเด็กไทยว่า เด็กสามารถให้คำอธิบายเกี่ยวกับคำว่า "สัญญา" อย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย